

studiekeuze

studiekeuze

Als het einde van het secundair onderwijs dichtbij komt, moet je een belangrijke keuze maken. Ga je verder studeren of zoek je een job? Beide keuzes kosten veel energie en hebben een redelijk grote invloed op je verdere leven. Hier gaat het over een keuze om verder te studeren. Het is belangrijk dat je een studie en een instelling kiest waar jij je oké bij voelt. Tegelijkertijd kan luisteren naar je omgeving zéér leerzaam zijn.

Onderzoek

Waarschijnlijk zullen je moeder, je lief of een leerkracht al ongeduldig vragen wat je volgend jaar gaat doen, lang voor je zelf een keuze hebt gemaakt. Je kan veel leren van de omkering van de vraag: waar denk jij dat ik goed in ben? Welke job zou bij mij passen? Een aantal mensen zal zeggen dat ze geen idéé hebben. Anderen zullen vinden dat alleen jij dat kan weten. Enkelen zullen je graag vertellen waarvoor jij geschikt bent. Spreek daar zeker over. Laat hen echter niet in jouw plaats beslissen.

Om een goede keuze te maken, moet je jezelf goed kennen: Wie ben je? Wat wil je? Wat kan je? Ten tweede is het belangrijk om te weten wat je omgeving denkt. Wie ben je in hun ogen? Wat denken zij dat jij wil? Wat vinden zij dat jij goed kan? Beide inzichten moet je zo goed mogelijk combineren, maar uiteindelijk beslis jij!

Stappenplan

Je bent al een hele tijd bezig met het uitstippelen van je (studie-) loopbaan. In het secundair onderwijs heb je immers al gekozen voor een bepaalde studierichting. Nu sta je weer voor een heel belangrijke stap in dit proces. Door die keuze geef je richting aan je verdere leven. Wie een goede beslissing wil nemen, moet zich goed informeren.

Laat je in ieder geval niet opjatten door de omgeving die vindt dat je in maart of april al moet beslissen. De meeste inschrijvingen lopen tot september. En een studentenkamer vind je ook dan nog. Al is de keuze beperkter. Je beslist beter wat later en met overtuiging, dan

studiekeuze

te vroeg en weifelend. Let wel op: soms laten opleidingsinstituten slechts een beperkt aantal kandidaten tot de opleiding toe. Dan moet je er natuurlijk wel op tijd bij zijn.

Vind je het moeilijk om knopen door te hakken, maak dan een stappenplan zodat je tegen het einde van het schooljaar of ten laatste in het begin van de vakantie een definitieve keuze kan maken. In het stappenplan moet je een profiel formuleren, het terrein verkennen, toekomstperspectieven bestuderen en beslissen.

Profiel formuleren

Zet je capaciteiten, interesses, vaardigheden en talenten op een rij en vergelijk die met de eisen die aan bepaalde opleidingen worden gesteld. Doe hetzelfde met je zwakke punten. Is het beter af te studeren als de beste kandidaat in een opleiding van een lager niveau dan als een grijze muis in een opleiding van een hoger niveau? Is het beter een uitstekend loodgieter te worden dan een klungelende ingenieur? Het antwoord is aan jou! Laat je lijstje becomingariëren door enkele mensen die het goed met je voor hebben. Het zou best kunnen dat zij heel andere sterke (en zwakke) punten aanhalen of daar althans een ander licht op werpen. Zet ook je prestaties van de laatste jaren op een rij. Zit je aan het eind van je mogelijkheden? Kan en wil je heel wat meer tijd en energie in je studie investeren? Of ben je juist al tot het uiterste gegaan? Valt er nog wat te verbeteren aan je studiemethode?

Terrein verkennen

Informatie via folders, websites en infodagen

Bezoek websites en vraag folders aan. Zo krijg je een globaal beeld en kan je bepalen van welke opleidingen je meer wilt weten. Stel jezelf volgende vragen bij het doornemen van de folders en websites:

- welke opleiding past bij je interesses?
- welke opleiding voldoet aan jouw profiel?
- welke aanvullende vakken zijn verplicht of gewenst?

studiekeuze

- welke voorlichtingsactiviteiten organiseren de onderwijsinstellingen?

Informatie via je school

Ook de school waar je nu les volgt, heeft informatie over allerlei studierichtingen en beroepen. In sommige regio's zijn er 'beurzen' of 'markten' waar opleidingen en instellingen zich presenteren.

Wat doet je school?

- informatiemateriaal over studiekeuzes ter beschikking stellen?
- een bezoek organiseren aan de studie-informatiedagen?
- overlegmomenten met de leraren en het CLB over (mogelijke) studiekeuzes?
- contactmomenten met oud-leerlingen organiseren?
- oud-leerlingen die studeren in het hoger onderwijs geven informatie over de sterke en zwakke punten van jullie vooropleiding en de problemen die zij eventueel hebben ondervonden
- oud-leerlingen die een beroep uitoefenen dat jij ambieert of dat aansluit op de studies van je keuze kunnen de realiteitszin aanscherpen over wat de beroepsrealiteit inhoudt

Op een rij

Zorg dat je voor elke opleiding die in aanmerking komt aan volgende informatie geraakt:

- duur van de opleiding
- toelatingsvoorwaarden (vooropleiding? toelatingsproef?)
- vakken en hun inhoud
- keuzerichtingen
- stages
- theoretische, praktische of gemengde opleiding
- examensysteem
- relaties tussen docenten, professoren, studenten en sfeer van de instelling
- mogelijkheden voor studiebegeleiding
- internationale uitwisselingsmogelijkheden

studiekeuze

- tewerkstellingsperspectieven
- plaats van de opleidingen
- kostprijs van de studie
- bereikbaarheid en verblijfsmogelijkheden
- inschrijvingsperiode
- informatie- of opendeurdagen

Noteer drie aantrekkelijke punten van de opleiding en drie punten die je eerder afschrikken of die je vervelend lijken. Laat dit lijstje een aantal dagen of weken liggen en vul af en toe aan met nieuwe feiten, inzichten en gevoelens.

Toekomstperspectieven bestuderen

Heb je enkele richtingen geselecteerd, bestudeer dan ook de tewerkstellingsperspectieven. Hou er rekening mee, maar laat dit tegelijkertijd niet doorwegen op jouw keuze.

Kies niet enkel voor de opleiding. Je moet ook enige interesse hebben voor de jobs waar de opleiding naar toe leidt. Zijn er überhaupt tewerkstellingsmogelijkheden na deze opleiding? Hou ook rekening met het feit dat heel wat mensen die een bepaalde studie volgen, uiteindelijk in een totaal andere sector een job aannemen (bv. hoeveel mensen werken met een onderwijsdiploma in de bank- of verzekeringssector?). Tewerkstellingskansen hangen niet altijd af van de opleiding, maar ook van wie je geworden bent en waar je je wil voor inzetten. Minstens zo belangrijk is het feit dat de vraag naar bepaalde afgestudeerden op het moment dat jij moet kiezen, niet noodzakelijk de vraag blijft op het moment dat jij bent afgestudeerd (cfr. vraag en vervolgens overaanbod van informatici in de laatste vijf jaar).

Beslissen

Na de formulering van je profiel, de verkenning van het terrein en de studie van de toekomstperspectieven, moet je een beslissing nemen en het keuzeprocess afsluiten. Schep orde in de verzamelde informatie en kijk of het opgebouwde beeld klopt met de realiteit.

Nog enkele afsluitende vragen:

- welke opleiding past het best bij mijn persoonlijke ambities?
- welke twijfels heb ik nog?
- zijn er overstapmogelijkheden naar andere opleidingen?
- heb ik de capaciteiten voor deze opleiding?
- welke overwegingen spelen vooral een rol bij het maken van de keuze?
- voel ik me zeker bij m'n keuze?

Beslissen doe je individueel. Bijna iedereen uit je klas zal nu op een eigen spoor zitten. Kies iets dat bij je past en waarin je een goede kans op succes hebt.

Adressen, folders en websites

Overzicht van de instellingen hoger onderwijs en universiteiten
www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/ho/default.htm

Voor alle vragen in verband met studiekeuze

Vlaamse Infolijn – Onderwijs
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel
Gratis nummer 1700
infolijnonderwijs@vlaanderen.be

Voor brochures i.v.m. de studiekeuze

Departement Onderwijs
Cel Publicaties
Koning Albert II-laan 15 - 1210 Brussel - 02/553.66.53
onderwijspublicaties@vlaanderen.be
www.ond.vlaanderen.be/publicaties
Brochure: Wat na het secundair onderwijs
(in PDF-formaat: www.ond.vlaanderen.be/sidin/brochure/)

Voor de adressen van de Centra voor Leerlingenbegeleiding

www.ond.vlaanderen.be/clb/adressen/
of bel naar de Vlaamse Infolijn Onderwijs op het gratis nummer 1700

JIP

En dan is er ook nog het JIP!

Wil je meer uitleg over dit thema? Wil je één van de vermelde websites of folders bekijken? Loop dan binnen in het JIP of jongereninformatiepunt. Je kan er terecht met vragen of problemen in verband met wonen, werk, seks, relaties, sport, jeugdverenigingen, vorming, drugs, geld, cultuur, toerisme, mobiliteit, gezondheid, onderwijs, geweld enz.

In een JIP kan je zelf informatie opzoeken, maar je bent er ook welkom voor een gesprek. Als je wil, zoekt de JIP-medewerker mee naar een antwoord op je vraag of een oplossing voor jouw probleem. Heb je verder advies, hulp of begeleiding nodig, dan word je doorverwezen naar een persoon of dienst die je verder kan helpen.

Voor het adres en het telefoonnummer van een JIP in de buurt: zie www.jips.be.

Voorjaar 2009

Vlaams InformatiePunt Jeugd vzw

Zuidlaan 25-27 • 1000 Brussel

www.jips.be